

תשובה וסליחה

ד). משל לבן מלך שנשבה למדינת הים כשהוא קטן אם מבקש לחזור אפילו לאחר כמה שנים אינו בוש לחזור מפני שאומר לירושתי אני חוזר, כך תלמיד חכם כשהוא פורש מדברי תורה והולך ומתעסק בדברים בטלים אם מבקש לחזור אליו לאחר כמה שנים אינו בוש לחזור מפני שאומר לירושתי אני חוזר. ולכך אמר אבינו לפי שהבן חוזר לירושתו שירש מאביו.

**כיצד מבקשים על תשובה?
ר' דוד הכוכבי, מגדל דוד:**

שאלני אחד מן החברים המעיינים, אחר שבחירת האדם לבחור דרך הטוב והאמת, מה מקום לתפלה אל ה' להדריך אותנו במצותיו ולהורנו דרכו ולהשיבנו אליו, כי הדבר תלוי בבחירתנו?! והשיבותי לו, כי לפי אמונתנו, כאשר נתפלל אליו בכונה, ישמע תפלנו ויסיר ממנו המונעים מידיעת דרכו ואמתתו...

אורות התשובה (ה', ו):

החוש המוסרי, תובע מהאדם את הצדק והטוב, את השלמות. והשלמות המוסרית, כמה רחוקה היא מהאדם להגשימה בפועל... ואיך ישאף אל מה שאיננו ביכולתו כלל?

לזאת, התשובה היא טבעית לאדם, והיא משלימתו. אם האדם עלול תמיד למכשול, להיות פוגם בצדק ובמוסר, איך זה פוגם את שלמותו, מאחר שעיקר יסוד השלמות שלו היא העריגה והחפץ [הרצון] הקבוע אל השלמות, הוחפץ הזה הוא יסוד התשובה, שהיא מנצחת תמיד על דרכו בחיים, ומשלימתו באמת.

מדוע בסדר הזה?

טור (אורח חיים קט"ו):

ומה ראו לומר סליחה אחר תשובה כי ע"י תשובה הקדוש ברוך הוא סולח דכתיב וישב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח.

השיבנו אבינו

אבודרהם (שמונה עשרה):

השיבנו אבינו לתורתך ע"ש דאמרינן בספרי (שמ"ה) ובאלה שמות רבה (פל"ג, ו) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. (דברים לג,